

Úvod

Chcete mať aktuálne informácie o nových možnostiach a povinnostiach v oblasti účtovníctva, daní, auditu a outsourcingu vyplývajúcich z platnej legislatívy SR? Neviete ako na to? Skúste sa obrátiť na nás!

Ponúkame Vám aktuálne informácie a riešenia problémov.

Nový zákon o sociálnych službách 448/2008 Z. z.

Nový zákon o sociálnych službách bol uverejnený v Zbierke zákonov, v číastke 165 pod číslom 448/2008 Z. z.. Zákon je **účinný od 1. 1. 2009**, niektoré ustanovenia až od 1. 1. 2011, resp. od 1. 1. 2013. Týmto zákonom sa **ruší zákon č. 195/1998 Zb. o sociálnej pomoci. Zákonom sa legislatívne završuje** proces decentralizácie sociálnych služieb do samosprávnej pôsobnosti obcí a vyšších územných celkov (VÚC).

Cieľom zákona o sociálnych službách je:

- upraviť právne vzťahy pri poskytovaní sociálnych služieb pre všetky cieľové skupiny, ktoré sa ocitli v sociálnej núdzi alebo hmotnej núdzi,
- nové vecné vymedzenie sociálnych služieb umožňujúce rozvoj sociálnych služieb s dôrazom na obsah sociálnej služby založený na aktivizácii klienta a jeho sociálnom začlenení,
- upraviť podmienky poskytovania a financovania sociálnych služieb a pôsobnosť orgánov verejnej správy,
- upraviť previazanosť sociálnych služieb a zdravotníckej starostlivosti,
- upraviť akreditáciu sociálnych služieb,
- upraviť vzdelávanie zamestnancov v sociálnych službách.
- zabezpečiť kvalitu sociálnych služieb a dohľad nad zabezpečením základných ľudských práv a slobôd pri poskytovaní sociálnych služieb.

Zákon rozlišuje tzv. **verejných poskytovateľov sociálnej služby** (obec, právnická osoba zriadená alebo založená obcou, právnická osoba zriadená alebo založená vyšším územným celkom) a **neverejných poskytovateľov sociálnej služby**. Poskytovatelia sociálnej služby musia byť zapísaní do registra poskytovateľov sociálnych služieb (vedie ho VÚC).

Sociálna služba je v zákone definovaná ako odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na:

- **prevenciu vzniku, riešenie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie** fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj **schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život** a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- **zabezpečenie nevyhnutných podmienok** na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- **riešenie krízovej sociálnej situácie** fyzickej osoby a rodiny (ide o ohrozenie života alebo zdravia fyzickej osoby a rodiny, ktoré vyžaduje bezodkladné riešenie sociálnou službou),
- **prevenciu sociálneho vylúčenia** fyzickej osoby a rodiny.

Fyzická osoba ako prijímateľ sociálnej služby má právo:

- na poskytovanie sociálnej služby, ktorá svojim rozsahom, formou a spôsobom poskytovania

umožňuje realizovať jej základné ľudské práva a slobody, zachováva jej ľudskú dôstojnosť, aktivizuje ju k posilneniu sebestačnosti, zabraňuje jej sociálnemu vylúčeniu a podporuje jej začlenenie do spoločnosti,

- na zabezpečenie dostupnosti informácií v jej zrozumiteľnej forme o druhu, mieste, cieľoch a spôsobe poskytovania sociálnej služby, o úhrade za sociálnu službu a o cieľovej skupine, ktorej je poskytovaná.

Prijímateľ sociálnej služby je **povinný platiť úhradu za sociálnu službu** v sume určenej poskytovateľom sociálnej služby. Táto úhrada môže byť **najviac vo výške ekonomicky oprávnených nákladov**, čo však neplatí u neverejného poskytovateľa, ktorý poskytuje sociálne služby za účelom dosiahnutia zisku. Zákon ustanovuje prípady, kedy sa úhrada neplatí, ako aj sumy, ktoré musia po zaplatení úhrady, prijímateľovi sociálnej služby v jednotlivých prípadoch zostať.

Oprávnené náklady sú vymedzené v §72 ako náklady na činnosti uvedené v § 16 až 18 zákona (odborné, oblužné a ďalšie činnosti).

Poskytovateľ sociálnej služby je okrem iného **povinný:**

- prihliadať na individuálne potreby prijímateľa sociálnej služby,
- aktivizovať prijímateľa sociálnej služby podľa jeho schopností a možností,
- poskytovať sociálnu službu na odbornej úrovni,
- spolupracovať s rodinou, obcou a komunitou pri utváraní podmienok na návrat prijímateľa sociálnej služby poskytovanej v zariadení s celoročnou pobytovou formou do prirodzeného rodinného prostredia alebo komunitného prostredia s prednostným poskytovaním sociálnej služby terénnou formou, ambulantnou formou alebo týždennou pobytovou formou, a to so súhlasom prijímateľa sociálnej služby a pri rešpektovaní jeho osobných cieľov, potrieb, schopností a zdravotného stavu.

Poskytovateľ sociálnej služby poskytuje sociálnu službu na základe **zmluvy o poskytovaní sociálnej služby**, ktorá musí byť uzatvorená spôsobom, ktorý

je pre prijímateľa sociálnej služby zrozumiteľný, musí obsahovať stanovené náležitosti a byť v písomnej forme.

Záujemca o poskytnutie sociálnej služby musí podať **písomnú žiadosť o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby obci**, ktorá musí obsahovať stanovené náležitosti a vo všeobecnosti je k nej potrebné **priložiť aj právoplatné rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu (posudok o odkázanosti na sociálnu službu)**.

Posudok o odkázanosti obsahuje sociálny posudok a lekársky posudok. Výsledkom posudku je určenie stupňa odkázanosti žiadateľa. Obec, zariadenie sociálnych služieb koná o žiadosti o poskytnutie sociálnej služby v zmysle zákona o správnom konaní.

Obec je na základe zákona povinná zostaviť komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode, tak aby pokrýval celú škálu potrebných služieb a kapacitne postačoval uspokojovať potreby fyzických osôb. Na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, určuje teda obec personálne, finančné, prevádzkové a organizačné podmienky na zabezpečenie sociálnych služieb.

Autor článku: Tibor Anetta, Finance Consultant

Štátne výkazníctvo podľa medzinárodných účtovných štandardov

Štátne výkazníctvo prežíva v poslednom čase veľké zmeny v oblasti účtovníctva. Zmeny vychádzajú zo záväzku Slovenskej republiky implementovať medzinárodné účtovné štandardy pre verejný sektor a konsolidovať finančné výkazy za celý verejný sektor tak aby boli porovnateľné a použiteľné na posudzovanie verejných financií SR nielen v EÚ ale aj v globálnom meradle. Obce, vyššie územné celky a správcovia rozpočtových kapitol **po prechode na novú metodiku v roku 2008**, teraz stoja pred ďalšou

náročnou úlohou. Väčšina z nich bude musieť **pripraviť** prvýkrát **konsolidovanú účtovnú závierku**. Od januára 2008 platí pre subjekty verejnej správy nová účtovná legislatíva založená na **princípe aktuálneho účtovníctva**. Cieľom novej metodiky je zaviesť efektívnejšie riadenie verejných financií a zosúladiť účtovníctvo vo verejnom sektore s medzinárodnými účtovnými štandardmi pre verejný sektor (IPSAS). Nová metodika je jednou z úloh Projektu zavedenia jednotného štátneho účtovníctva a výkazníctva.

IPSAS vychádzajú z princípov IAS/IFRS pri zohľadnení špecifik verejnej správy. Tieto štandardy vydáva Rada pre medzinárodné účtovné štandardy pre verejný sektor (IPSASB) v rámci Medzinárodnej federácie účtovníkov (IFAC). Približne 70 krajín už IPSAS implementovali resp. sú vo fáze implementovania. Tieto štandardy **poskytujú jednotnú bázu na konsolidáciu údajov za verejný sektor**. Z konsolidovaných výkazov sa následne dajú spraviť porovnateľné výstupy pre rôzne organizácie (NR SR, Eurostat, MMF).

Vo svete existuje silná tendencia mať IPSAS štandardy harmonizované s existujúcimi IFRS/IAS štandardmi, čo napomáha k realizácii predstáv IASB (Rada pre medzinárodné účtovné štandardy) o jednom súbore globálnych účtovných štandardov. V súčasnosti existuje 26 IPSAS štandardov, z ktorých 23 sú priamo založené na IFRS/IAS a 3 sú špecificky tvorené len pre verejný sektor (IPSAS 22-24). Čo sa týka ďalších úloh projektu, v súčasnosti okrem vzdelávania účtovníkov vo verejnom sektore prebieha **budovanie vhodného informačného systému pre zostavovanie konsolidačných účtovných závierok**.

Po zavedení novej metodiky, verejnú správu čaká teraz povinnosť zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku. Konsolidovaná účtovná závierka sa podľa §22a Zákona o účtovníctve (s účinnosťou od 1.1.2009) zostavuje na troch konsolidačných úrovniach:

Konsolidácia na úrovni obcí, VÚC a správcov rozpočtových kapitol, ak zriadujú rozpočtové

alebo príspevkové organizácie a majú majetkový podiel v obchodných spoločnostiach. Na tejto úrovni **sa prvýkrát konsoliduje** za obdobie, ktoré začína **od 1.1.2009**.

Konsolidácia na úrovni ústrednej správy

Ministerstvom financií SR na základe konsolidovaných účtovných závierok správcov rozpočtových kapitol, resp. individuálnych účtovných závierok tých správcov kapitol, ktoré nemajú povinnosť konsolidácie. Prvá konsolidácia na tejto úrovni má byť za obdobie, ktoré začína **od 1.1.2009**.

Finálna konsolidácia pomocou súhrnnej účtovnej závierky verejnej správy Ministerstvom financií SR zostavenej na základe konsolidovanej účtovnej závierky ústrednej správy, obcí a VÚC. Súhrnná účtovná závierka verejnej správy sa zostavuje prvýkrát za obdobie, ktoré začína od **1.1.2010**.

Legislatívna základňa účtovníctva konsolidovaných celkov pre prvé 2 úrovne konsolidácie verejnej správy bola zabezpečená okrem novelizáciou Zákona o účtovníctve aj opatrením ministerstva financií č. MF/27526/2008-31 zo 17. decembra 2008. Prvýkrát sa bude zostavovať konsolidovaná účtovná závierka na začiatku roka 2010, ale subjekty verejnej správy by mali urobiť niektoré opatrenia už v roku 2009. V priebehu tohto roka by už mali identifikovať tie transakcie v rámci konsolidovaného celku, ktoré majú byť pri konsolidácii vylúčené a takisto vytvoriť proces zostavovania konsolidovanej účtovnej závierky. Konsolidácia vo verejnom sektore je upravená štandardmi IPSAS 6 (Konsolidovaná finančné výkazy), IPSAS 7 (Investície do pridružených podnikov) a IPSAS 8 (Podiely na spoločnom podnikaní). Konsolidujúca účtovná jednotka si vyberie vždy príslušný IPSAS štandard podľa typu majetkových vzťahov. V súčasnosti aplikáciu IPSAS štandardov ešte stále skomplikuje absencia oficiálneho slovenského prekladu.

Autor článku: Zoltán Bíró, Senior Finance Consultant